# DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

9. november 2000 *

I sag C-404/98,

angående en anmodning, som Bundesgerichtshof (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

**Josef Plum**

mod

**Allgemeine Ortskrankenkasse Rheinland, Regionaldirektion Köln,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 13, stk. 2, litra a), og artikel 14, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann, og dommerne V. Skouris, J.-P. Puissochet (refererende dommer), R. Schintgen og F. Macken,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Allgemeine Ortskrankenkasse Rheinland, Regionaldirektion Köln, ved R. Nirk og N.J. Gross, advokater ved Bundesgerichtshof

— den tyske regering ved afdelingschef W.-D. Plessing og kontorchef C.-D. Quassowski, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

— den belgiske regering ved konsulent A. Snoecx, Juridisk Tjeneste, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget

— den franske regering ved kontorchef K. Rispal-Bellanger og konsulent C. Chavance, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den nederlandske regering ved chefen for Afdelingen for EU-ret, M.A. Fierstra, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— den portugisiske regering ved direktør L. Fernandes, Juridisk Tjeneste, Direktoratet for EF-spørgsmål, Udenrigsministeriet, og S. Emídio de Almeida, juridisk medarbejder i Tjenesten for vandrende arbejdstagere og socialhjælp under Direktoratet for konsulære sager og portugisiske samfund i udlandet, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— regeringen for Fyrstendømmet Liechtenstein ved C. Büchtel, kontorchef for regeringens afdeling for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent P. Hillenkamp, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokaterne C. Jacobs og R. Karpenstein, Hamburg,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 15. juni 2000,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved kendelse af 29. oktober 1998, indgået til Domstolen den 16. november 1998, har Bundesgerichtshof i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af

artikel 13, stk. 2, litra a), og artikel 14, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6, herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem Josef Plum og Allgemeine Ortskrankenkasse Rheinland, Regionaldirektion Köln (herefter »AOK Rheinland«), vedrørende de bidrag til den sociale sikring, som AOK Rheinland har krævet i medfør af den tyske socialsikringslovgivning.

## Fællesskabsbestemmelser

3 Afsnit II i forordning nr. 1408/71, som omfatter artikel 13-17, indeholder reglerne om bestemmelse af, hvilken socialsikringslovgivning der skal anvendes.

4 I forordningens artikel 13, stk. 2, bestemmes det:

»Med forbehold af artikel 14-17:

a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden

medlemsstats område, eller den virksomhed eller arbejdsgiver, der beskæftiger ham, har sit hjemsted eller sin bopæl på en anden medlemsstats område.

...«

5 I forordningens artikel 14, stk. 1, hedder det:

»Reglen i artikel 13, stk. 2, litra a), finder anvendelse under iagttagelse af følgende undtagelser og særregler:

1. a) En person, der på en medlemsstats område har lønnet beskæftigelse for en virksomhed, hvortil han normalt er knyttet, og som af denne virksomhed udsendes til en anden medlemsstats område for dér at udføre et arbejde for denne virksomheds regning, er fortsat omfattet af lovgivningen i den førstnævnte medlemsstat, forudsat at varigheden af dette arbejde ikke påregnes at overstige ét år, og at han ikke udsendes for at afløse en anden person, hvis udstationeringsperiode er udløbet.«

...

## Hovedsagen

6 Josef Plum ejer to byggevirksomheder med hjemsted i Geilenkirchen (Tyskland), nemlig Plum Bauträger- und Bauunternehmung GmbH og Plum Bauunternehmung GmbH.

7 I 1989 stiftede han Aannemerbedrijf B3 Senator BV (herefter »Senator«), et nederlandsk selskab med hjemsted i Heerlen (Nederlandene). Stiftelsen af dette selskab havde til formål at imødegå den stigende konkurrence i Tyskland fra nederlandske byggevirksomheder, hvis lønomkostninger og sociale omkostninger er lavere end tyske virksomheders.

8 I de følgende år fik Senator alle sine ordrer fra Plum's to tyske virksomheder. Selskabet udførte udelukkende byggeprojekter i Tyskland med arbejdstagere ansat af selskabet, som for en dels vedkommende boede i Nederlandene og for en dels vedkommende i Tyskland. Arbejdets forventede varighed for hvert enkelt byggeprojekt oversteg aldrig tolv måneder.

9 Senator opretholdt på sit hjemsted et kontor, som blev betjent af udlejeren af forretningslokalerne, der samtidig var arbejdsformand hos selskabet. Udlejeren besvarede telefonopkald og tog imod post, som han selv behandlede eller videresendte til behandling hos Plum's tyske virksomheder. I dette kontor blev virksomhedens bøger ført, og dér fandt ansættelsessamtalerne sted.

10 Fra 1989 til februar 1993 betalte Senator socialforsikringsbidrag til AOK Rheinland. Efter at de nederlandske skattemyndigheder havde afkrævet Senator betaling af sociale bidrag, betalte det sine sociale bidrag i Nederlandene og foretog ikke flere indbetalinger til den tyske institution. I slutningen af 1994 indstillede Senator sin virksomhed.

11 Eftersom Plum havde stillet kaution for alle Senator's forpligtelser over for AOK Rheinland, har denne krævet betaling af socialforsikringsbidrag på i alt 100 403,02 DEM med rente for perioden fra marts 1993 til april 1994. Da underinstansen og appelinstansen begge har givet AOK Rheinland medhold i dennes påstand, har Plum iværksat en revisionsanke til Bundesgerichtshof,

hvorved han har gjort gældende, at han i henhold til artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 kun er pligtig til at betale socialforsikringsbidrag i Nederlandene.

12 Den nationale ret har i sin forelæggelseskendelse gjort opmærksom på, at udfaldet af Plum's søgsmål afhænger af svaret på, om Senator's ansatte var omfattet af de tyske eller nederlandske bestemmelser om social sikring.

13 Bundesgerichtshof har herefter fundet, at besvarelsen af dette spørgsmål må bero på en fortolkning af artikel 13, stk. 2, litra a), og artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71, og retten har derfor besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende to præjudicielle spørgsmål:

»1) Er en person, som står i et arbejdsforhold til en virksomhed (her: et selskab med den retlige form et BV (besloten vennootschap, anpartsselskab efter nederlandsk ret)), som har hjemsted i en medlemsstat (her: Nederlandene) og har et kontor dér, men som i første række driver virksomhed på en anden medlemsstats område og tidligere udelukkende drev virksomhed i sidstnævnte medlemsstat (her: udførelse af byggeprojekter i Tyskland), beskæftiget på den førstnævnte medlemsstats område [artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71 som affattet den 2.6.1983, EFT L 230, s. 8 ff.]?

2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende: Foreligger der udsendelse som omhandlet i artikel 14, nr. 1, litra a), i den i spørgsmål 1 nævnte forordning, når en byggevirksomhed med hjemsted i en medlemsstat i første række

anvender sine arbejdstagere til byggeprojekter i en anden medlemsstat og tidligere i flere år udelukkende har anvendt dem dér, men varigheden af arbejdet for hvert enkelt byggeprojekt ikke påregnes at overstige et år?«

## Det første spørgsmål

14 Indledningsvis bemærkes, at artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 er en undtagelse fra reglen i artikel 13, stk. 2, litra a), i samme forordning om, at arbejdstageren er undergivet lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han har lønnet beskæftigelse (dom af 10.2.2000, sag C-202/97, FTS, Sml. I, s. 883, præmis 30).

15 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at selv om artikel 14-17 i forordning nr. 1408/71 indeholder andre undtagelser til denne regel om beskæftigelsesstaten, er det en betingelse for, at arbejdstagere ansat af Senator er omfattet af socialsikringslovgivningen i den medlemsstat, hvor selskabet har sit hjemsted, i stedet for af den tilsvarende lovgivning i den medlemsstat, hvor disse arbejdstagere faktisk udøver deres beskæftigelse, at de pågældende arbejdstagere er omfattet af artikel 14, stk. 1, litra a), i den nævnte forordning.

16 Det første spørgsmål må derfor forstås således, at den forelæggende ret ønsker oplyst, om artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at bestemmelsen finder anvendelse på arbejdstagere, som er ansat i en byggevirksomhed, der har hjemsted i en medlemsstat, når arbejdstagerne er beskæftiget med byggearbejder på en anden medlemsstats område, hvor virksomheden — bortset fra rent interne forvaltningsdispositioner — udøver hele sin virksomhed.

17 AOK Rheinland, den tyske, den belgiske, den franske, den nederlandske og den portugisiske regering såvel som Fyrstendømmet Liechtensteins regering samt Kommissionen har gjort gældende, at forordningens artikel 14, stk. 1, litra a), ikke finder anvendelse på en sådan situation, idet den pågældende virksomhed ikke udøver en væsentlig økonomisk virksomhed i den medlemsstat, hvori den har hjemsted. Som følge heraf og i overensstemmelse med artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71 er lønmodtagerne i dette selskab omfattet af socialsikringslovgivningen i den medlemsstat, hvor de faktisk er beskæftiget.

18 Det bemærkes, at bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 1408/71, hvor artikel 14 findes, ifølge Domstolens faste praksis udgør et fuldstændigt og ensartet system af lovkonfliktregler, hvis formål er, at arbejdstagere, der flytter inden for Fællesskabet, skal være omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt medlemsstat, således at overlapninger mellem gældende nationale ordninger og de vanskeligheder, som dette kan give anledning til, undgås (jf. bl.a. FTS-dommen, præmis 20).

19 Endvidere bemærkes, at artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 navnlig har til formål at fremme den frie udveksling af tjenesteydelser til fordel for de virksomheder, som gør brug heraf, idet de udsender arbejdstagere til andre medlemsstater end den, hvor de har hjemsted. Bestemmelsen skal således tjene til at overvinde hindringer for arbejdskraftens frie bevægelighed og tillige fremme den økonomiske integration, idet administrative vanskeligheder søges undgået, navnlig for arbejdstagerne og virksomhederne (dom af 17.12.1970, sag 35/70, Sml. 1970, s. 289, org. ref.: Rec. s. 1251, præmis 10, og FTS-dommen, præmis 28).

20 Som Domstolen bemærkede i præmis 11 i Manpower-dommen, må det undgås, at en virksomhed med hjemsted på en medlemsstats område bliver forpligtet til at tilmelde sine arbejdstagere, som normalt er underkastet denne stats socialsikringslovgivning, til socialsikringsordningen i en anden medlemsstat, hvortil de udsendes for at udføre kortvarige arbejder — hvilket ville vanskeliggøre udøvelsen af den frie udveksling af tjenesteydelser — og i dette øjemed tillader

artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 virksomheden at opretholde sine arbejdstageres tilknytning til den sociale sikringsordning i den førstnævnte medlemsstat, i det omfang denne virksomhed overholder betingelserne vedrørende denne frie udveksling af tjenesteydelser (FTS-dommen, præmis 29).

21 Domstolen har i FTS-dommen, præmis 33 og 45, på dette grundlag fastslået, at et vikarbureau, som fra en medlemsstat stiller arbejdstagere til rådighed for virksomheder, der er beliggende i en anden medlemsstat, for at være omfattet af den fordelagtige ordning i henhold til artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 normalt skal drive sin virksomhed i den førstnævnte stat, hvilket vil sige, at vikarbureauet dér sædvanligvis skal drive virksomhed af et betydeligt omfang.

22 Heraf følger, at en byggevirksomhed i en medlemsstat, som sender sine ansatte til en anden medlemsstats område, hvor virksomheden udøver hele sin virksomhed — bortset fra rent interne forvaltningsdispositioner — ikke kan drage fordel af artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71.

23 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på arbejdstagere i en byggevirksomhed, der har hjemsted i en medlemsstat, når arbejdstagerne er beskæftiget med byggearbejder på en anden medlemsstats område, hvor virksomheden — bortset fra rent interne forvaltningsdispositioner — udøver hele sin virksomhed. I henhold til artikel 13, stk. 2, litra a), i den nævnte forordning er disse arbejdstagere omfattet af socialsikringslovgivningen i den medlemsstat, hvor de faktisk er beskæftiget.

## Det andet spørgsmål

24 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

## Sagens omkostninger

25 De udgifter, der er afholdt af den tyske, den belgiske, den franske, den nederlandske og den portugisiske regering såvel som af Fyrstendømmet Liechtensteins regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesgerichtshof ved kendelse af 29. oktober 1998, for ret:

**Artikel 14, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selv-**

stændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på arbejdstagere i en byggevirksomhed, der har hjemsted i en medlemsstat, når arbejdstagerne er beskæftiget med byggearbejder på en anden medlemsstats område, hvor virksomheden — bortset fra rent interne forvaltningsdispositioner — udøver hele sin virksomhed. I henhold til artikel 13, stk. 2, litra a), i den nævnte forordning er disse arbejdstagere omfattet af socialsikringslovgivningen i den medlemsstat, hvor de faktisk er beskæftiget.

Gulmann Skouris Puissochet

Schintgen Macken

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. november 2000.

R. Grass

Justitssekretær

C. Gulmann

Formand for Sjette Afdeling